
PROPOSICIÓN DO GRUPO MUNICIPAL DE COMPOSTELA ABERTA PARA A PROTECCIÓN DO PEQUENO COMERCIO NA CIDADE VELLA DE SANTIAGO

O Grupo Municipal de Compostela Aberta, ao abeiro do regulamento orgánico municipal do Concello de Santiago, presenta a seguinte proposición para o seu debate no Pleno. O proxecto do acordo procura impulsar unha serie de medidas que fomenten a protección da cidade histórica de Santiago, do seu pequeno e tradicional comercio así como da vida, en xeral, na zona vella de Santiago de Compostela.

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS:

Na sesión ordinaria de xaneiro de 2020, o Pleno do Concello de Santiago aprobou por unanimidade unha proposición, presentada inicialmente polo grupo municipal de Compostela Aberta, mais emendada e transaccionada polo resto dos grupos, que procuraba impulsar unha serie de medidas para fomentar a protección do pequeno comercio e do comercio tradicional na zona histórica. Finalmente, o acordo consensuado aparece recollido na acta da sesión, publicada na web municipal, do seguinte xeito:

Xa que logo, a vista das emendas presentadas e unha vez incorporadas ao acordo, o Pleno da Corporación por unanimidade de todos/as concelleiros e concelleiras, acorda instar ao correspondente órgano do Concello de Santiago a:

- 1. Estudar unha moratoria na abertura de tendas de souvenirs para turistas no ámbito do Plan Especial da Cidade Histórica PE-1.*
- 2. Iniciar a tramitación dunha Ordenanza reguladora para a protección do comercio tradicional e de proximidade da zona vella e de protección e conservación do abastecemento de proximidade, de acordo co "Plan estratéxico do comercio do Concello de Santiago de Compostela 2017-2021", e trabar o impacto negativo das tendas de souvenirs a través da declaración de áreas saturadas deste tipo de comercios.*
- 3. Impulsar un Plan de Dinamización do comercio na Cidade Vella de Santiago que favoreza o comercio local tradicional e de proximidade con medidas de discriminación positiva que o promovan e sirvan para a abertura de novos establecementos deste tipo.*

4. Crear un Observatorio do Comercio do Concello de Santiago que permita un mellor coñecemento e acompañamento destes establecementos comerciais, de xeito rigoroso e sistemático favorecendo o deseño de políticas públicas futuras que garantan a súa preservación e diversidade.

No transcurso do debate, o alcalde, Xosé Sánchez Bugallo, referíndose á proposición de Compostela Aberta manifestou que *“coincidimos plenamente coa súa filosofía”*, asegurou que a compartía *“ao 150%”*, mais incidiu en que habería que buscar o *“encaixe legal”*, que podería ser a través da ampliación da *“moratoria dos pisos turísticos e incorporar nesa normativa urbanística esta cuestión”*.

Así, con este case inédito apoio no Pleno do grupo municipal do PSdeG-PSOE, e grupo de goberno, a unha iniciativa que parte da oposición, parecía que se abría unha liña de traballo para tentar protexer, neste caso, o comercio da cidade vella, e polo tanto un patrimonio compostelán de enorme valor. Mais, transcorridos xa case dous anos, vemos que o Concello de Santiago nada ten avanzado nesta materia. E por se non fora suficientemente grave a parálise e falta de iniciativa do goberno local, a situación tense agravado, e moito, por causa do coronavirus.

Non hai máis que dar un paseo a pé pola zona vella compostelá para observar como a situación é límite, e como toda a diversidade comercial existente vai sucumbindo en forma de peches ou en transformacións deses establecementos en tendas de souvenirs. Un dos exemplos máis relevantes e recentes, e que ilustra perfectamente esta situación, é o peche do Café Derby, sobre o que se tén pronunciando mesmo a Asociación para a defensa do patrimonio cultural galego. Tal e como denuncia Apatrigal, este local emblemático carece da protección física das súas vidreiras, nin conta coa protección patrimonial de elementos de enorme valor como o mostrador-barra, o zócolo, as cantoneiras, ou toda a súa decoración. Do valor que atesoura o xa desaparecido Café Derby dá boa mostra a exposición que actualmente está instalada na Casa do Cabido, que reflicte o esplendor do local e tamén, por desgraza, a súa perda física e tamén inmaterial.

Coincidimos totalmente con APATRIGAL cando, no seu infforme sobre o Derby, fala da transformación da nosa cidade sobre todo no relativo á transformación que está sufrindo Compostela ao abeiro da marca Xacobeo e da aposta exclusiva polo Camiño de Santiago. Unha estratexia que fixo que o fluxo de visitantes a Compostela se multiplicara exponencialmente, que mudara a proporción entre habitantes e visitantes da cidade histórica, e que os primeiros foran expulsados da zona vella. As consecuencias da masificación turística tamén se deixan notar no tecido comercial, con establecemenos que perden a súa condición de históricos para seren destinados tan só aos visitantes. Con locais emblemáticos como o Derby, que perden a súa identidade para seren ocupados por franquicias que os modifican para adaptalos á súa imaxe corporativa ou que lles cambian o seu uso.

Estas novas dinámicas na zona vella de Santiago non viñeron acompañadas da modificación do Plan Especial de Protección da Cidade Histórica, sobre a que se traballou no pasado mandato mais que non chegou a efectivizarse pola falta de apoio dos entón grupos da oposición, por intereses claramente electoralistas. Sí que quedou aprobado pola Xunta de Goberno o Plan de Xestión da Cidade Histórica,

un documento equivalente a un Plan Estratégico, e que abordaba a necesidade de manter a zona vella como unha cidade viva, de manter o seu potencial de acollida residencial, de recuperar as actividades comerciais e culturais propias, e por reorientar o modelo turístico. En definitiva, o Plan de Xestión ía máis alá da protección do patrimonio construído, para avanzar na protección do usos da cidade histórica a través, entre outras medidas, dun catálogo de locais e comercios tradicionais.

Por todo isto, e para establecer as medidas que favorezan a protección e revitalización da vida na cidade vella de Santiago, o Grupo Municipal de Compostela Aberta presenta á consideración do Pleno o seguinte **ACORDO**:

O Pleno insta ao goberno local a:

1. **Urxentemente, cumprir os acordos consensuados e aprobados por unanimidade posteriormente ao debate da proposición do grupo municipal de Compostela Aberta para a protección do pequeno comercio na Cidade Vella de Santaigo, en xaneiro do 2020.**
2. **Atender á solicitude de Apatrigal sobre a demanda da modificación puntual da ficha 410716 para ampliar a protección patrimonial do Café Derby; así como decretar unha orde de execución inmediata para a protección da vidreiras do local, ao amparo da Lei do Solo de Galicia, da Lei de Patrimonio de Galicia e da Lei de Rehabilitación de Galicia.**
3. **Elaborar un catálogo de locais, establecementos e edificios para usos comerciais e de servizos favorecendo os usos de comercio e servizos de proximidade a aqueles usos mantidos durante ao menos cincuenta anos.**

Santiago de Compostela, 16 de Novembro do 2021

Marta Lois González
GRUPO MUNICIPAL
Portavoz do grupo municipal de Compostela Aberta

Jorge Duarte Vázquez
GRUPO MUNICIPAL
Concelleiro do Grupo Municipal de Compostela Aberta

Á ATENCIÓN DO ALCALDE DE SANTIAGO DE COMPOSTELA